7/6809

T.C.
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
Siyaset Planlama Genel Müdür Yardımcılığı

Sayı : 026.21/2002/SPGY/146918
Konu : Yazılı Soru Önergesi

19.04.2002
SÜRELİ - ÇOK İVEDİ

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: 5 Nisan 2002 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/6809-14530/34147 sayılı yazıları

Karaman Milletvekili Sayın Zeki Ünal'ın yazılı soru önergesinin yanıtı ilişikte sunulmuştur.

Saygılarımla arzederim.

İ CEM

İsmail CEM
Bakan

EK: Soru önergesi yanıtı

7-6809

KARAMAN MİLLETVEKİLİ SAYIN ZEKİ ÜNAL'IN YAZILI SORU ÖNERGESİ

Yazılı basında "Washington'un gözü petrolde" ve "Büyük ABD İmparatorluğu" başlıklarıyla yayınlanan yazıda bazı Britanya gazetelerinin, Irak'a yapılacak harekatın hazırlık gücünü oluşturacak bir grup savaş ve harekat uzmanı, 250 bin Amerikan ve 25 bin Britanya askerinin bölgeye gelişine zemin hazırlamak amacıyla, Türkiye ve Körfez bölgesine ulaştığını yazdığı ifade edilmektedir. Ayrıca ABD, Türkiye ve İsrail arasında Nisan ayında yapılması kararlaştırılan "Anadolu Kartalı" adlı ortak hava tatbikatının, savaş öncesi işbirliği planının geliştirilmesine matuf olduğu, ABD'nin Türkiye'ye, Afganistan'da Pakistan'a biçilen role benzer bir rol seçtiği, Türkiye'nin AB'ne alınması karşılığında Irak savaşının ana üssü olacağı, Amerikan basınında ise, Türkiye'den "ön cephe" olarak bahsedildiği ve IMF'den Türkiye'ye 9 milyar Dolar daha kredi verilmesinden söz edildiği, başka bir habere göre de Amerika'nın "Büyük ABD İmparatorluğu" için nüfuz alanını genişlettiği ve sınırlarının yavaş yavaş şekillendiği ifade edilirken, Rus lideri Putin'e göre, Amerika'nın Irak planının, Irak petrollerini ele geçirerek Rus şirketlerini saf dışı etmek olduğu belirtilmiştir.

SORULAR:

1. ABD ve Britanya askerlerinin bölgeye gelişine zemin hazırlayacak uzmanların Türkiye ve bölgede hazırlık yapmak amacıyla ziyarette bulundukları doğru mudur?
2. ABD Başkan Yardımcısı Dick Cheney'nin Türkiye'yi ziyareti bu amaçla mı olmuştur? Yani Sayın Cheney bu uzmanlardan birisi midir?
3. ABD, Türkiye ve İsrail arasında Nisan ayında yapılacak olan "Anadolu Kartalı" adlı hava tatbikatı, iddia edildiği gibi savaş öncesi işbirliği planının bir parçası mıdır? Değilse, sözkonusu tatbikat niçin böyle bir zamanda seçilmiştir?
4. ABD'nin Pakistan'a Afganistan'la ilgili seçtiği rol nedir? Aynı rolü, Irak konusunda Türkiye'ye seçtiği tezine katılıyor musunuz? Türkiye'nin, iradesi dışında kendisine biçilecek bir role tavrı ne olacaktır?
5. Türkiye'nin AB üyeliğine alınması karşılığında, savaşın ana üssü olacağı ve IMF'den 9 milyar Dolar verileceği doğru mudur? Doğru ise, bu durum, Türkiye'yi ABD'nin sağladığı krediler karşılığında bir paralı asker konumuna düşürmez mi? İki hafta önce Türkiye'de bir Üniversitede yaptığı konuşmasıyla dikkat çeken Amerikan finansörü Soros'un, "Türkiye'nin en iyi ihraç ürünü ordusudur" sözleri doğrulanmış olmaz mı?
6. Yine bir kısım yazılı basın haberinde, Amerika'nın "Büyük ABD İmparatorluğu" ve Irak petrollerinin de ele geçirilmesi için nüfuz alanını genişlettiği ve sınırlarının yavaş yavaş ortaya çıktığı fikrine katılıyor musunuz? Katılıyor iseniz, bölgede ABD'yle birlikte hareket etmek onların bu emellerine alet olmak anlamına gelmiyor mu? Katılmıyor iseniz, ABD'nin gerek Kafkaslar'da gerekse Orta Doğu'da diplomasi ve güç boyutundaki faaliyetini nasıl izah ediyorsunuz?

YANITLAR:

Türkiye, genel dış politikası ve ulusal çıkarları doğrultusunda, stratejik ortaklık ilişkisi içinde olduğu ABD'yle pek çok alanda yakın işbirliğine sahiptir. Bu süreç çerçevesinde iki ülkeyi ilgilendiren bölgesel konularda da düzenli istişareler yapılmaktadır.

7-6809

Hükümetimizce en üst düzeyde açıklanmış olduğu üzere, Türkiye, Irak'a yönelik bir askeri harekatı sakıncalı görmektedir. Böyle bir askeri harekatın bölgemizdeki hassas dengelere ve ülkemizin ekonomik çıkarlarına vereceği zararlar muhataplarımızın dikkatine sürekli getirilmektedir.

Gerek Sayın Başbakanımızın ABD'ni ziyareti, gerek ABD Başkan Yardımcısı Dick Cheney'in ülkemize gelişi sırasında ABD'nin Irak'a ilişkin olarak ülkemizden herhangi bir talebi olmamıştır.

Diğer taraftan, ABD Yönetimi, Irak'ın kitle imha silahları barındırdığına ilişkin denetleme sürecinin tamamlanması gerektiğini, bu amaçla BM silah denetçilerinin koşulsuz olarak Irak'a geri dönmesinin zorunlu olduğunu vurgulamaktadır. Bununla birlikte, ABD Yönetimi, kamuoyuna açıkladığı üzere, Irak'a ilişkin olarak henüz herhangi bir karar almadığını, ABD'nin tüm opsiyonları incelemekte olduğunu belirtmektedir.

2002 yılında NATO ve ikili anlaşmalar çerçevesinde yapılacak müşterek kara-deniz-hava tatbikat ve eğitimlerinin tarihleri 28/11/2001 tarih ve 2001/3370 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'yla 2001 yılında saptanmıştır. Dolayısıyla, "Anadolu Kartalı" için seçilen tarihlerin, bölgede halihazırda yaşanan olaylarla hiçbir bağlantısı bulunmamaktadır.

Kaldı ki, "Anadolu Kartalı" Türkiye-ABD arasında bir tatbikat olup, İsrail'in katılması esasen öngörülmemişti.